

Acció CIUTADANA

SETMANARI REPUBLICÀ FEDERAL

Olot, 17 de Maig 1930. — Subscripció 5 ptes. l'Any. Número solt 10 cts. — Redacció i Administració, Concentració Republicana — Any I. — Núm. XII

Quan un Estat concessionaria, com a últim recurs, la llibertat econòmica al poble, no reconegut, que és sota la seva jurisdicció, ho fa en mires a ofegar la seva personalitat.

Llibertat individual

Els motius de la determinació del primer poder constituït d'Espanya en fer que el règim fins aleshores imperant que es desenrotllava il·licitament i impunement evolucionés tot d'un sobte cap a un desig de retorn a la normalitat, no dubtem ni un sol moment que foren en l'astúcia d'apedaçar l'esquing que per tot i contra tot s'està obrint continuadament a un aspecte racialment adherit a la constitució estatal del nostre poble.

Les circumstàncies ens han demostrat novament d'una manera ben clara que el vertader i lògic representant del poder és el poble en tots els llocs. No obstant i que nosaltres no ens havem pas portat durant tot aquest temps tal com calia, l'abstenció política que ens obligà la nostra manca de solidaritat ens ha fet la mercé d'aclarir-nos una mica la vista i el cervell i donar-nos una concepció més clara del que és i deu ésser la nostra llibertat individual.

No ens cal pas profunditzar en divagacions filosòfiques per comprendre l'abast sintètic del mot llibertat, amb una mica de comprensió, limitada àdhuc si voleu, a conveniències de l'actual societat constituïda, se'ns revelarà l'existència d'una essencialitat humana que situa el dret de viure com un dret de possessió del món.

L'home per el sol fet de viure, té dret a exigir el que li pertoca per poder viure.

El fet natural de la naixença no duu pas en sí el concepte de jerarquies.

No dubto que hi ha qui podria objectar-nos que el poble no ha tingut els mitjans suficients per desenvolupar les idees profitoses, però hi ha una veritat incontestable, evident, i que tots havem pogut palpar, que és la constitució de nuclis idealistes i la creació d'individualitats en elements eixits del poble subjugat i que s'han format amb l'exclusiu i únic esforç insistent.

Per tant l'estat actual de l'home no privilegiat per les circumstàncies correspon a l'interès que els nostres avantessors i contemporanis demostren amb el problema.

El comodisme o el moltonisme són els aspectes que consoliden la seva existència.

Qui no es preocupa per la sort d'un aspecte no té dret a planyer's de les variants que prengui, i és no obstant, responsable dels seus prejudicis.

Si és que evidentment comprenem tots els defectes de la societat, havem de rebel·lar-nos, ha de sucumbir sota la flama espeternegant d'un ideal nou, prenyat d'anhels de major justícia, tota la tipicitat tradicionalista que destorbi el progrés.

En nosaltres, les coses del món, prenen una forma interior modelada segons les circumstàncies que en aquells moments actuen sobre nosaltres, per tant podem segons la força de determinades influències, tenir un concepte fals, però hi ha la raó, aquesta llei natural, relacionada estretament amb els objectes, i congruada en nosaltres d'acord amb la continuada evolució de coneixements, que pesa i destria i que ens don d'una manera irrefutable el camí de la veritat.

I la joventut que ja per sí vol dir rebel·lió, força, vitalitat, descontentament per els purs convencionalismes erigits en llei, ha de fer sobressortir a la seva pell aparentment de moltó, tot el seu esperit de protesta, s'ha d'enfrontar contra tots els prejudicis que regeixen la vida dels homes i ha de procurar per la seva pròpia victòria la creació individual de cada u; en això radica la solució a tots els problemes de la vida.

Fins que nosaltres no ens donguem compte del que és la nostra llibertat individual, no podrem pas avançar en pas ferm vers l'obtenció d'una llibertat integral.

L'home, com a individu, ja porta en sí l'instint natural de sociabilitat i aquest aspecte no és pas precisament en pugna amb la seva llibertat, ja que si netegen les nostres concessions de prejudicis no trobarem cap obstrucció moral que ens condicioni el sacrifici de la llibertat per la igualtat.

Igualtat i llibertat, són completament sinònims en el camp moral, no obstant en el camp material, actual vigent, els dos conceptes són en una lluita aferrissada contra ells mateixos.

Els convencionalismes dels homes del món ofeguen en mires a *interessos creats* la dignitat de les lleis naturals que planen sobre seu com una excelsitud de les seves concessions.

Però nosaltres, pobladors de la terra en el segle XX, si no volèm que demà s'ens jutgi com una generació qualsevol, passada sense pena ni glòria, havem de decidir-nos, sense vacil·lacions, per la lluita, obertament legal, contra les hipocresies, incomprensions i mals instints, havem de treballar, activament, per desembrossar el camí del sol de la llibertat, que tot just ara comença de transpunyar a l'horitzó.

Comprensió i organització

Tanmateix es fa un abús excessiu del tòpic «la incultura obrera».

No manca en converses, publicacions ni conferències, qui, amb més o menys convenciment, de collita pròpia o per boca d'altri, senti la conclusió de que el problema obrer és un problema de cultura.

Ridícula pretensió, l'intent de desvirtuar allò que serveix de tema a reconegudes intel·ligències, portades per el noble desig de fressar-nos un camí que ens tregui de l'estancament amb que persisteix el proletariat.

Amb tot i això, crec que s'exagera aquesta nota d'incultura; contradint-la, gairebé sense heur'n esment, hom fa tot seguit una classificació d'entre els obrers.

Convenim, a pesar nostre, que gran part de l'obrer manual està mancat de cultura, i que fóra injust si es pretingués demanar-la a qui, per la necessitat de conquerir-se el sosteniment, amb prous feines arribat a home, s'ha vist allunyat de l'escola i tancats els ulls a tot allò que podríem anomenar primers passos en la vida de l'esperit.

A la manca de cultura, sols en cassos comptats d'indiferentisme, podrà cercar-s'hi com a explicació raonable l'absència del desig de superar-se, però és que per a assolir-la en part precisa també de mitjans que no estan sempre a mà dels pobres que es frisen per a posseir-la.

Aquesta raó lògica, acut a qui analitza el problema situant-se en un pla de sinceritat i justícia.

Quin grau de cultura poden conquerir-se els fills de cents i milers de treballadors que lluiten amb la més crua misèria, mancats del més petit apoi moral?

Però l'obrer, la gran col·lectivitat obrera, no està formada solament per aquest petit sector de treballadors que a toc de sirena es confon amb el triqueteig de les màquines, es recrea la pell amb el sol que plana damunt de les bastides, o fructifica la terra amb la suor del seu cos al regirar-la. Els que viuen del treball, els obrers, els pobres, tenen un contingent nombrosíssim entre els fradisterns dels petits burgesos i menestrals, que omplen les cases de banca, les oficines, corredors de borsa, dependents de comerç, viatjants, etc., als quals la família llur ha proporcionat gairebé sempre acurada instrucció primària, pedra fonamental d'una cultura sòlida, que, junt amb el treball manual, exercien la intel·ligència i posen en joc el seu cervell, entre els que no hi cap l'analfabetisme, obrers indiscutibles que, mancats de bens, els precisa guanyar-se el pa amb unes hores reglamentades de treball i un esforç, retribuïts a voltes amb sous inferiors als de qualsevol fadrí d'ofici.

La farsa de la conveniència social, la il·lusió d'enganyar-se a sí mateixos, desplaça, però, de lloc, a gran part d'aquest contingent de treballadors; gairebé tots ells s'avergonyeixen de dir-se obrers; en apariència, els problemes socials no els afecten; amb l'esperit d'alliberar-se, s'esclavitzen; són en general *víctimes de la vestidura*,

A. DOT-ARXÉ